

Dorota Górna, Joanna Kalaga, Zbigniew Pianowski

Wiślica, woj. kieleckie. Stanowisko - grodzisko

Informator Archeologiczny : badania 14, 177-178

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ogółem odsłonięto 8 obiektów - jamy. Nie znaleziono nic co można byłoby wiązać z pochówkami /w sezonie 1979 odkryto trzy szkielety ludzkie: kobieta, mężczyzna i dziecko/. Materiał wykopaliskowy pochodził bądź z jam produkcyjnych lub mieszkalnych i potwierdził raz jeszcze wielokulturowość stanowiska. Większość materiału ceramicznego, przy stosunkowo ubogim materiale kostnym, chronologicznie mieściła się w szroko pojętych ramach wczesnego średniowiecza. Pozostałe fragmenty naczyń są lużyckie. Obiekty - jamy dostarczyły materiału jednorodnego /jamy 1, 2, 3, 4, 6 - wczesnośredniowieczne, jamy 7, 5, 8 - lużyckie/.

Warunki glebowe i geologiczne potwierdziły doświadczenia ubiegłych sezonów badawczych. Warstwa ziemi ornej we wszystkich wykopach mająca miąższość 25-30 cm albo przechodziła w warstwę kulturową o grubości 35-50 cm /wykop 2/80/ i 20 cm, albo w ogóle nie stwierdzano jej obecności /Wykop 1/80/.

Z zabytków wydzielonych należy wymienić: szydła kościane, rozcieracze kamienne, osetki z drobnoziarnistego piaskowca. Interesujące jest znalezisko glinianej łyżki odlewniczej /Jama 1/80/ złożonej obok kamieni.

Łącznie w ciągu trzech sezonów przebadano 430 m². Wyniki prac wskazują na intensywne zróżnicowanie zasiedlenia północnego brzegu Jeziora Weneckiego.

Prace wykopaliskowe będą kontynuowane.

WILKOWICE, gm. Wartkowice
woj. sieradzkie
Stanowisko 1

Uniwersytet Łódzki
Katedra Archeologii

Badania prowadził mgr Jacek Błaszczyk.
Finansował WKZ w Sieradzu. Drugi sezon badań. Osada kultury przeworskiej /późny okres lateński/, osada wczesnośredniowieczna /XI-XII w./.

Badaniami objęto obszar o powierzchni 100 m². W założonym wykopie odkryto jedynie kilka dołków słupowych ułożonych w jednym rzędzie. W zdjętej warstwie wystąpiła licznie ceramika kultury przeworskiej z późnego okresu lateńskiego oraz ceramika wczesnośredniowieczna /XI-XII w./.

Badania będą kontynuowane.

WIŚLICA
woj. kieleckie
Stanowisko - grodzisko

Uniwersytet Warszawski
Instytut Archeologii
Kierownictwo Odnowienia
Zamku Królewskiego
na Wawelu

Badania weryfikacyjne prowadzili mgr mgr Doro-
ta Górna, Joanna Kalaga i Zbigniew Pianow-
ski /autorzy sprawozdania/. Finansował WKZ
w Kielcach. Chronologia: X-XIII/XIV w.

Badania stanowią pierwszy etap prac weryfikacyjnych związanych z próbą określenia chronologii założeń obronnych grodu. Prowadzono rozpoznanie kontekstu stratygraficznego oraz chronologii muru w południowo-zachodniej części obwałowań otaczających grodzisko do głębokości 1,6 m poniżej poziomu terenu.

Wyróżniono 9 warstw należących do trzech kompleksów stratygraficznych: a/ najstarsze wczesnośredniowieczne warstwy /Va i b/ tworzące nasyp wału obronnego. Strop warstw wału, ukształtowany w wyniku akcji niwelacyjnej, stanowi poziom użytkowy w momencie rozpoczęcia budowy muru obronnego;

b/ warstwy późnośredniowieczne reprezentowane przez zasypisko wąsko-przestrzennego wkopu fundamentowego muru /warstwa IV/, warstwę z okresu budowy naziemnej części muru /warstwa III b/, cienką warstwę z okresu użytkowania muru /warstwa III a/ oraz warstwę destrukcji muru /warstwa II/;

c/ warstwy nowożytny reprezentowane przez wkop nowożytny - okop wojskowy? /warstwa I a, b/.

Podczas eksploracji odsłonięto niewielki odcinek lica wewnętrznego muru oraz jego korony. Struktura wnętrza muru, rodzaj zaprawy, wątek, występowanie poziomów wyrównawczych, drobnych fragmentów cegieł oraz wtórnie użytych ciosów romańskich wskazują na późnośredniowieczną metrykę muru, co potwierdza stratygrafia warstw kulturowych.

Uzyskano łącznie 160 fragmentów ceramiki. Ceramika wczesnośredniowieczna z wału /warstwa Va, b/ może być datowana w ramach X wieku z wyjątkiem 1 fragmentu /brzegu typu zbliżonego do 56 wg K. Radwańskiego/, datowanego na XIII wiek. Wystąpił on w pobliżu wkopu fundamentowego na mur obronny. W warstwie III odsłonięto kilkanaście fragmentów naczynia późnośredniowiecznego bez polewy /II grupa surowca wg A. Wałowy/. Pozwala to na wyodrębnienie późnośredniowiecznej fazy użytkowania grodziska, zaś pozycja stratygraficzna pozwala je łączyć z okresem użytkowania muru obronnego. Naczynie to można datować na XIII-XIV wiek.

Na podstawie dotychczasowych badań można wysunąć tezę, że obwodowy mur obronny, posiadający cechy gotyckie został wzniesiony na przełomie XIII/XIV wieku przez załogę czeską króla Wacława II lub sprowadzony wówczas specjalny warsztat budowlany. Zburzono go i częściowo rozebrano w niedługim czasie po ostatecznym zdobyciu Wiślicy przez Łokietka w 1304 r. Krótki okres użytkowania murowanego obwodu obronnego wydaje się znajdować odbicie w niewielkiej miąższości warstwy III a i nielicznym materiale zabytkowym z późnośredniowiecznego.

Prace weryfikacyjne będą kontynuowane.

WOLIN
woj. szczecińskie
Stanowisko 1

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury
Materialnej
Zakład Archeologii Nadodrza